

σύναψις

- Τέμπη – αφυπνίσεις • Ελλάδα & Ευρώπη • γραπτός λόγος – χρονικές αναπαραστάσεις • ψυχανάλυση – θεωρία / πράξη – μια ανολοκλήρωτη συζήτηση • πρόταση για μια συστημική του βάθους • εφηβεία (-είες) – σκέψεις για το θεραπευτικό ψυχαναλυτικό ψυχόδραμα • απαρχές της ιατρικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα
- ο «από μηχανής θεός» • ποίηση & ψυχανάλυση • ένα μυθιστόρημα για την ψυχαναλυτική ανίχνευση οικογενειακών σχέσεων • ψηφιδωτά με ληγμένα χάπια & κάψουλες

ΙΣΣΝ 1790-441268

9 771790 441687

Τριμηνιαία Επιθεώρηση Ψυχιατρικής, Νευροεπιστημών & Επιστημών του Ανθρώπου

Σχόλιο πάνω στο κείμενο του Δήμου Τένια Πολιτιστικοί καθορισμοί, πολιτισμικοί καθαρμοί

[Σύναψις, τ. 66, σ. 66-69]

Γιώργος Αρμένης

Στο γενικότερο πνεύμα του υποβιβασμού της σεξουαλικότητας που τόσο περισσότερο συμβαίνει όσο περισσότερο κυκλοφορεί (κίβδολος εκδημοκρατισμός ως κατανομή της εξουσίας σε ολοένα εσώτερες στιβάδες του σώματος και της ύλης, πάγια τακτική του διαφωτισμού), και της χρήσης της σεξουαλικότητας για εξουσία και ταπείνωση του άλλου (βλέπε την οπαδική όσο και ευρύτερη πλέον χρήση γνωστών και ποικίλου περιεχομένου σεξουαλικών απειλητικών εκφράσεων εναντίον αντιπάλων, ιδίως στα γήπεδα). Άλλωστε η λέξη μαλάκας επιτελεί την ταείνωση του άλλου, αλλά ταυτόχρονα απλώνει και το δίχτυ της κρυφής συνενοχής, της αναβίωσης της συμμετοχής στην εφηβική παρέα, σ' αυτόν τον κόσμο που εκτείνεται στο περιθώριο, πριν από την ένταξη στον κόσμο του άστεως, πριν από τη διάβαση από το αδιαφοροποίητο και αρχαϊκό (που είναι και το νεότερο) στο διαφοροποιημένο και κανονικοποιημένο, όπως αναλύει διεξοδικά στον *Μαύρο κυνηγό* ο Vidal Naquet (για να πιάσουμε το ασθενές νήμα της διαχρονίας).

Έτσι η κοινωνική μηχανή (κατά τον Αντι-Οιδίποδα) αποξενώνει τη μοριακή λίμπιντο από την παραγωγή σημείων (αντιστροφή του πρωτείου της εμπειρίας σε σχέση με τη σημειοπαραγωγή, παρεμπόδιση της αυτοσυνείδοσης της πράξης), αντιπαρέχοντας στη λιβιδινική ροή ένα αλλοτριωμένο και υπερκαθορισμένο αφορημένα πεδίο κατανάλωσης, τις κανιβαλιστικές πρακτικές του περιθωρίου. Εδώ ταιριάζει η οπτική του Μπατάγι για τον ερωτισμό στον υπόκοσμο (*Μελέτες για τον ερωτισμό*). Αυτή η περιθωριακή πλεοναστικότητα, το «καταραμένο απόθεμα» παραμένει, ωστόσο, μια αντίσταση του υλικο-σωματικού στην αφορημένη εξουσία των αποκωδικοποιημένων (απεδαφικοποιημένων και τεχνητά επανεδαφικοποιημένων) ροών (χρήματος, υπεραξίας): είναι, δηλαδή, μια ελπίδα εξέγερσης.

Εδώ θα πρέπει να σημειώσω πως συμφωνώ με τη διαισθωση της ελληνικής ιδιαιτερότητας υπό το πρόσθια της διαχρονικής αναρχίας του Νεοέλληνα, που διατηρεί τις αντιστάσεις μιας λαϊκής περιφέρειας σε σχέση με το κέντρο

του καπιταλισμού: μαλάκας = απομεινάρι του γκροτέσκου καρναβαλικού στοιχείου, ένας πάνδημος γελαστικός αυτο-ϋποβιβασμός με τη μπαχτινική έννοια του όρου. Κι ωστόσο, το μεταμοντέρνο χωνευτήρι έχει εξορίσει το τελετουργικό αυτό σημείο από το σώμα και το έχει ανάγει στη σφαίρα της ελεύθερης και πνιγηρά αποσωματοποιημένης κυκλοφορίας των σημείων στην κοινωνία του θεάματος, τόσο πιο αποξενωμένο από την τελετουργία (και τη φυσιολογία) του αυνανισμού όσο περισσότερο εντατικοποιημένο και διαμοιρασμένο: ο αυταρχισμός της αφορημένης αξιωματικής είναι ο μεγαλύτερος που έχει γνωρίσει ποτέ η ανθρωπότητα.

Στην εποχή μας, που η διάλυση του κοινωνικού ιστού οδηγεί στην αποπροσωποποίηση και κάνει όλο και πιο βίαιες τις σχέσεις των εφήβων (διαρκώς διευρυνόμενο το φαινόμενο του μπούλινγκ ελληνιστί), η λέξη μαλάκας κάνει όλο και περισσότερο τον χαρακτήρα της συμπάθειας – συνεκτικό στοιχείο της παρέας – και γίνεται ετεροϋποβιβαστική βρισιά μεταξύ συμμοριών· κι ακόμα, όσο διαδίδεται το ιντερνετικό πορνό κάνεται η συνενοχή των εφηβικών παρεών και ο μαλάκας γίνεται ο αδύναμος (τι ειρωνεία σε ένα σύμπαν διογκούμενης μοναχικότητας), αυτός που δεν πρέπει να είσαι, η αποξενωτική ψευδοαπελευθέρωση του ατόμου χωρίς κοινωνία εξαπλώνει τον εξουσιαστικό πουριτανισμό, ενώ ταυτόχρονα εξαχνώνει την ηδονή στον ορίζοντα μιας εντατικοποιημένης και ανταγωνιστικής σεξουαλικότητας, βαλμένης σε νόρμες, διαρκώς μετρούμενης και πάντοτε ελλειπτικής (απροσδόκητη επιστροφή του ψυχαναλυτικού αποδεσμευμένου αντικειμένου, του υπερβατικού φαλλού και του ευνουχισμού ως άγχους επίδοσης!). Εν ολίγοις, ο Νεοέλληνας-μαλάκας του καρναβαλικού αυτοϋποβιβασμού (Μπαχτίν) αντικαθίσταται σταδιακά από τον Νεο-νεοέλληνα-μαλάκα του εξουσιαστικού ετεροϋποβιβασμού. Δυστυχώς, ο μαλάκας του μεξικανικού φαντασιακού του 2000 τείνει να εκλείψει.